

Dalskolan

Plan för det övergripande arbetet mot diskriminering, trakasserier
och kränkningar

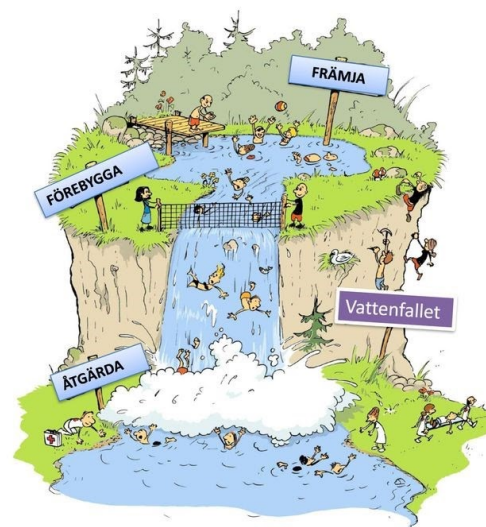
Gäller för höstterminen 2020 och vårterminen 2021

Innehåll

Inledning	2
Skolans plan	3
Arbetslagets dokument	3
Organisation	3
Presentation av Dalskolan	3
Skolans vision	3
Lagar och förordningar	4
Begrepp och definitioner	5
Ansvarsområden	6
All personal ansvarar för	6
Elever	6
Vårdnadshavare ombeds	7
Kartläggningsmetoder	7
Kartläggning fokus elever	7
Kartläggning fokus pedagoger	7
Kartläggning fokus organisation och struktur	7
Rutiner vid kränkande behandling och trakasserier	7
Årets förebyggande aktiviteter	9
Problematisk skolfrånvaro	9
Årets främjande aktiviteter	9
Temafråga	9
Tryggisar	9
Kontaktuppgifter till personer som elever eller vårdnadshavare kan vända sig till	10
Anmälningsskyldighet	10
Stöd och hjälpinstanser	10
Bilaga 1 - Diskrimineringsgrunderna utan exempel	11
Bilaga 2 - Diskrimineringsgrunder med exempel	13
Bilaga 3 - Dalskolans ordningsregler	16
Extra rutiner pga Covid-19 (Tillägg till övriga ordningsregler på Dalskolan)	17

Inledning

Skolväsendet i Sverige ska vila på demokratins grund. En av demokratins pelare är tanken om alla människors lika värde. Detta värde ska finnas synligt i all vår verksamhet i och utanför klassrummet, det ska genomsyra vår organisation, våra strukturer och vårt bemötande. I skolans uppdrag ligger att ha tydliga rutiner vid akuta händelser där individer utsätts, men vi behöver också arbeta främjande och förebyggande för att skapa trygga miljöer för alla våra elever oberoende av deras kön, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, ålder, könsuttryck eller identitet, etnisk tillhörighet eller funktionsnedsättning.

I Tyresö kommun har varje skola två dokument som rör arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det ena, som du läser nu, är *Skolans plan*, utöver denna finns också *arbetslagets dokument*, en översikt och dokumentation av det pågående arbetet i arbetslaget (se vidare nedan).

Skolans plan

Här hittar du lagar, definitioner och begrepp, ansvarsfördelning och förslag på kartläggningsmetoder. Här finns även de rutiner och strukturer som styr skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt skolans främjande aktiviteter. Här finns information om var vårdnadshavare kan vända sig om de misstänker att egna eller andras barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling på skolan.

Arbetslagets dokument

Varje arbetslag genomför kartläggningar som fångar elevernas åsikter och upplevelser kring situationen i skolan. Syftet med kartläggningarna är att synliggöra var och när det kan finnas risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i verksamheten. Resultaten av kartläggningarna utgör sedan en grund för samtal och diskussioner kring vilka åtgärder som bör göras för att skapa en tryggare miljö för alla elever. Såväl elever som lärare är delaktiga i att ta fram förebyggande åtgärder. Både de förebyggande och de främjande aktiviteterna (som finns i *Skolans plan*) följs upp och utvärderas på arbetslagsnivå.

Organisation

Skolan har en Likabehandlingsgrupp som består av representanter från varje arbetslag, kurator, skolledning samt en pedagog med specialkompetens inom området.

Presentation av Dalskolan

Dalskolan är en högstadieskola i Tyresö kommun. På skolan går ca 320 elever från årskurs 7 till 9.

Skolans vision

En förskola och skola för var och en 2.0 är ett dokument som beskriver de värderingar och beteende som ska vara styrande för samtliga verksamheter inom barn- och utbildningsförvaltningen i Tyresö kommun. Det hur vi skapar ett bra arbetsklimat där såväl medarbetare som barn och elever kan växa och lyckas.

Alla ska med	Allt går	Alla gör skillnad	Alltid framåt
<p>Hos oss är alla människor lika värdefulla oavsett bakgrund och förutsättningar. Det innebär att alla är välkomna att ingå och ta plats.</p> <p>Alla människor har förmåga och vilja att utvecklas och lära. Vi ger var och en möjlighet att växa utifrån sina förutsättningar och behov. Hos oss leder olika vägar till samma mål.</p> <p>Vi visar respekt för varandra genom att tilltala, se och bekräfta varandra med ödmjukhet och positiva förväntningar.</p>	<p>Vi har mod att prova och vi vågar misslyckas. Vi ställer upp för varandra och vänder tillsammans erfarenhet till lärdom, framgång och stolthet. Vi <i>"tar varandra på bar gärning"</i> när vi gör rätt och förstärker då varandra positivt.</p> <p>Vi bejakar vår nyfikenhet och använder idéer för att utveckla både arbetssätt och individer. Vi är lösningsfokuserade och rör oss ständigt framåt.</p>	<p>Vi har alla ansvar för att göra det bästa av våra förutsättningar och att med omtanke inspirera andra att göra likadant.</p> <p>Vi har ansvar för de sammanhang vi befinner oss i, oavsett om vi väljer att agera aktivt eller om vi väljer att förhålla oss passivt.</p>	<p>Världen befinner sig i ständig förändring och vi med den. Vi hanterar detta rörliga normaltillstånd genom att söka kunskap hos varandra, andra skolor och förskolor samt forskningsvärlden och det omgivande samhället.</p> <p>Vi drar nytta av detta genom ett vetenskapligt förhållningssätt där vi reflekterar, jämför resultat och utvärderar konstruktivt. Vi bygger vidare på det som fungerar, söker nyfiken efter nya idéer och agerar för att förbättra.</p>
Beteende	Beteende	Beteende	Beteende
<ul style="list-style-type: none"> • Bjud in • Utmana positivt • Bemöt med respekt • Anta det bästa 	<ul style="list-style-type: none"> • Fira framgång • Våga prova • Bejaka idéer • Fokusera på möjligheter 	<ul style="list-style-type: none"> • Gör som vi sagt • Ge feedback • Stå för det du gör • Var närvarande i möten 	<ul style="list-style-type: none"> • Lär av andra • Kommunicera resultat • Reflektera • Agera

Lagar och förordningar

Arbetet mot diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567/2016:828) medan arbetet mot kränkningar regleras i Skollagen (2010:800). Både lagstiftningarna kräver att det ska finnas ett strategiskt och långsiktigt arbete i verksamheterna.

Diskrimineringslagen 2016:828

3 kap. Aktiva åtgärder

1§ Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan

trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

3§ Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande

18§ Utbildningsanordnare ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.)

Skollagen 2010:800

6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

6§ Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

8§ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. ... En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Läroplanerna (Lgr11, Lsär11)

Lyfter frågor kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i såväl Skolans värdegrund och uppdrag som i kursplanerna. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annat trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. (Lgr 11, Lsär 11.)

Behovet av kunskap om och diskussioner kring diskriminering, trakasserier och kränkningar och vad det kan betyda för individen och för samhället i stort, finns på olika sätt inskrivet i kursplanerna. Arbetet med barnrättskonventionen och de mänskliga rättigheterna återkommer t.ex. som en röd tråd från förskoleklass upp till gymnasiet.

Begrepp och definitioner

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett beteende som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Mobbning

Mobbning är när ett barn eller elev är utsatt för upprepade negativa handlingar och där det hos den/de som utsätter finns ett syfte att tillfoga den andra skada eller obehag. Det ska dessutom finnas en skillnad i styrkeförhållande mellan den/de som utsätter och den som utsätts för att beteendet ska kallas mobbning enligt Olweus klassiska definition.

Trakasserier

Trakasserier är ett beteende som kränker någons värdighet och som har samband till en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell art som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier kan handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt, förslag eller bilder som är sexuellt anspelade och som upplevs som kränkande för personen. Sexuella trakasserier kan även handla om en sexuell jargong. Kränkningar och trakasserier kan äga rum i den fysiska verkligheten eller via sociala medier. De kan vara fysiska (knuffar och slag), verbala (skällsord), textburna (klotter) eller sociala (utfrysning och ryktesspridning).

Diskriminering

Det finns två former av diskriminering: direkt och indirekt diskriminering.

Direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, samt att missgynnandet har att göra med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsidentitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). För en beskrivning av diskrimineringsgrunderna samt sexuella trakasserier, se bilaga 1.

Indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att missgynna personer med ett visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder. Detta gäller såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Tillsägelser

Rektor eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra elevernas trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende. För att komma till Skolverkets sida om ordningsfrågor, trygghet och studiero [tryck här](#)

Repressalier

Huvudmannen eller skolans personal får inte utsätta en elev för repressalier på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har påtalat brister eller anmält skolan för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Ansvarsområden

All personal ansvarar för

- att följa skolans rutiner vid förekomst av kränkningar, trakasserier eller diskriminering
- att arbeta främjande och förebyggande mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Elever

- deltar i kartläggningar, och diskussioner kring kartläggningarnas resultat
- berättar för personal i skolan om de själva är utsatta eller misstänker att andra är utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Vårdnadshavare ombeds

- att berätta för personal i skolan om deras barn eller om de misstänker att andra elever är utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Kartläggningsmetoder

Vi använder en kartläggningsmetod som kallas "Husmodellen", kartläggningen genomförs i November. Eleverna får en varsin karta över verksamheten där de markerar områden som de känner sig trygga och otrygga på. De får även skriva vad det är som gör de otrygga platserna otrygga. Kuratorn sammanställer materialet både arbetslagsvis och för skolan som helhet. Utifrån resultatet arbetar arbetslagen tillsammans med eleverna med att ta fram aktiviteter och åtgärder. I samband med Husmodellen genomförs en digital enkät om trivsel och trygghet. Eleverna i årskurs 8 gör även brukarenkäten i februari. I alla kartläggningar är det viktigt att, av hänsyn till elevers integritet, skydda "uppgiftslämnarens" anonymitet.

Kartläggning fokus elever

Det främjande och förebyggande arbetet på skolan är inte individriktad utan arbetar med skolans övergripande miljö, bemötande, organisation och strukturer. Syftet med kartläggningar är att synliggöra mönster som att vissa trakasserier kopplat till t.ex. religion har ökat/minskat eller att det är särskilda platser som t.ex. skåphall där många kränkningar sker.

Kartläggning fokus pedagoger

Pedagogerna arbetar med diskrimineringsgrunderna på Dalskolans APT i form av självskattning och diskussioner.

Kartläggning fokus organisation och struktur

Vid varje terminsstart går likabehandlingsgruppen igenom likabehandlingsarbetet för all personal.

Rutiner vid kränkande behandling och trakasserier

Rutiner för när en elev kränks eller trakasseras av andra elever

1. Att upptäcka och ingripa vid kränkande behandling eller trakasserier

- All personal ska vara uppmärksam på indikationer om att en elev utsätts för kränkande behandling eller trakasserier.
- All personal som ser, hör eller får information om att en elev utsätts för kränkande behandling eller trakasserier har ett ansvar att ingripa eller hämta den hjälp som behövs för att stoppa pågående kränkningar eller trakasserier.
- Personal som själv ser eller får information om att någon elev utsätts för kränkande behandling eller trakasserier ska skyndsamt fylla i den digitala kränkingsanmälan som finns på intranätet och ge den till rektor.
- Rektor ska skyndsamt anmäla till huvudman. Anmälan till huvudman sker via e-tjänsten.
- Ansvarig personal informerar vårdnadshavare.

2. Utredning och analys

- Ansvarig personal, alternativt trygghetsteamet, genomför en första utredning.
- Hur många som behöver vidtalas beror på den uppkomna situationen.
- Samtalen med de inblandade sker skyndsamt och enskilt. Eleven som blivit utsatt utfrågas inte tillsammans med eleven/eleverna som misstänks ha trakasserat eller kränkt hen.
- Syftet med utredningen är att få in tillräckligt med information för att kunna bedöma vilka åtgärder som behöver sättas in så att kränkningarna och trakasserierna upphör.

3. Planerade åtgärder

- Skolan upprättar åtgärder för att få kränkningar/trakasserier att upphöra.
- Planerade åtgärder upprättas för både den elev som utsätts och den/de som utsätter.
- Vid behov har vi ett Tumlarsamtal. Tumlarmodellen är konfliktlösningsmetod som undersöker, klargör och ställer framåtsyftande frågor.
- Skolan tar ställning till om andra myndigheter ska kontaktas.

4. Uppföljning

- Syftet med uppföljningen är att utvärdera om åtgärderna resulterat i att kränkningarna och trakasserierna upphört.
- Om händelsen inte anses vara uppklarad behöver personal upprätta ett nytt dokument med planerade åtgärder.
- Om händelsen anses uppklarad avslutas ärendet.

Rutiner för när en elev kränks, trakasseras eller diskrimineras av någon ur skolans personal eller av en annan vuxen inom skolans område

1. Att upptäcka och ingripa vid kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering

- All personal ska vara uppmärksam på indikationer om att en elev utsätts för kränkningar, trakasserier eller diskriminering.
- All personal som ser, hör eller får information om att en elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering har ett ansvar att ingripa eller hämta den hjälp som behövs för att stoppa pågående kränkningar, trakasserier eller diskriminering.
- Anmälan om kränkande behandling sker via e-tjänst.
- Rektor informerar vårdnadshavare.

Årets förebyggande aktiviteter

De förebyggande aktiviteterna tas fram utifrån resultaten av kartläggningar samt vad som framkommer ur teamens utvärderingar av årets arbete.

Problematiske skolfrånvaro

Vi arbetar för att minska elevers frånvaro, både giltig och ogiltig. Skolan har en handlingsplan för elevers skolfrånvaro. Syftet är att så tidigt som möjligt identifiera elever med hög frånvaro och på så sätt möjliggöra tidiga insatser. Utöver skolans ordinarie rutiner kring frånvarohantering tillkommer också att systematisk kartlägga samtliga elevers frånvaro med efterföljande analys och uppföljning. Kartläggning sker var fjärde vecka. Uppföljning sker när den giltiga eller ogiltiga frånvaron är 20 % eller högre.

Årets främjande aktiviteter

Temafråga

På Dalskolan arbetar vi främjande utifrån diskrimineringsgrunderna. Vi arbetar med temafrågor, där varje tema är kopplat till en diskrimineringsgrund. Arbetet är uppdelat på tre år, se tabell nedan. Under höstterminen i årskurs 9 pratar vi om diskriminering och går igenom samtliga diskrimineringsgrunder igen.

Höstterminen		Vårterminen	
Etnisk tillhörighet	Årskurs 7	Funktionsnedsättning	Årskurs 7
Religion och annan trosuppfattning	Årskurs 7	Kön	Årskurs 7
Könsöverskridande identitet eller uttryck	Årskurs 8	Sexuell läggning	Årskurs 8
Ålder	Årskurs 8		

Tryggisar

På Dalskolan har vi en Tryggis i varje klass. Syftet med Tryggisar är att ska representera eleverna i likabehandlingsarbetet. Tryggis-representanternas uppdrag är att verka för ett tryggt och välkomnande klimat, vara goda förebilder och be vuxna om hjälp när det behövs. Likabehandlingsgruppens (LBG) representant i respektive team träffar "sina" Tryggisar en gång i månaden och gör en temperaturmätning och kollar av hur det är i årskursen och respektive klass. Tryggisarna träffar även lilla LBG, som består av Biträdande rektor, resurspedagog och kurator, en gång per termin.

Kontaktuppgifter till personer som elever eller vårdnadshavare kan vända sig till

Ta i första hand kontakt med din/elevens klasslärare, mentor eller en vuxen på skolan som du/ni har förtroende för. Om det av olika orsaker inte fungerar kan du ta kontakt med:

Rektor: Magnus Nilimaa

Biträdande rektor: Iréne Erlandsson

Kurator: Diana Dordevic

Skolsköterska: Susanne Bergholm

Resurspedagog: Victoria Wingårdh

Om du/ni inte upplever att skolan gör vad de enligt lag är ålagda att göra ta kontakt med verksamhetschefen

Grundskolan: Johan Ahlkvist   johan.ahlkvist@tyreso.se

Om du inte heller här får det stöd du/ni anser att ni har rätt till kan ni gå vidare till:

BEO (barn- och elevombudet). [BEO](#)

DO (diskrimineringsombudet) [DO](#)

Anmälningsskyldighet

Enligt Socialtjänstlagen 14 kap. 1 § är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet det vill säga personal inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. En del fall av trakasserier och kränkande behandling kan också utgöra brott. En bedömning av om en polisanmälan ska göras bör ske i varje enskilt fall. En vårdnadshavare kan själv alltid göra en polisanmälan. Vid händelser som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa ska Arbetsmiljöverket underrättas. Detta gäller även händelser som orsakats genom våld eller hot om våld. Polisens, socialtjänstens, skolans utredning har olika syften. Oavsett om en anmälan har gjorts till en annan myndighet eller inte är verksamheten alltid skyldig att utreda påstådda trakasserier eller kränkande behandling och vidta relevanta åtgärder för att komma till rätta med dessa.

Stöd och hjälpinstanser

Socialtjänsten i Tyresö: Kontakt dagtid vid anmälan om oro för barn eller vuxen, samt andra akuta frågor. Tel: 08-578 291 00.

Barnens hjälptelefon (Bris): Till Barnens hjälptelefon kan alla under 18 år ringa om vad som helst. Inga problem är för stora eller små. Tillsammans med en vuxen försöker ni hitta en lösning på det som inte känns bra. Samtalet är gratis och det syns inte på telefonräkningen att du har ringt. Alla vuxna på Barnens hjälptelefon har tystnadsplikt och får inte berätta för någon vad samtalen handlar om. Tel: 116111

www.bris.se

Rädda Barnens föräldratelefon: Till Rädda Barnens föräldratelefon är alla som vill välkomna att ringa med stora och små frågor som rör barn och föräldraskap. Kanske kan samtalet ge nya infallsvinklar och lite hjälp med att samla mod och kraft. Ditt samtal är anonymt och kostar inte mer än en samtalsmarkering. Tel: 020-786 786.

www.rb.se

Första linjen psykiatri (Tyresö Husläkarmottagning):

Du som vårdnadshavare kan boka tid till någon av våra psykologer för ditt barn eller om du själv önskar rådgivning kring ditt barn eller i föräldrarollen. Våra psykologer tar emot barn och unga mellan 0-17 år samt deras föräldrar. Vid lindrig till måttlig psykisk ohälsa erbjuder vi: bedömning, rådgivning, behandling, föräldra- och familjesamtal, råd i föräldrarollen och psykopedagogiska insatser. Tel: 08-742 43 00.

<https://www.tyresohlm.se/>

Bilaga 1 - Diskrimineringsgrunderna utan exempel

Kön: att någon biologiskt och juridiskt definieras som kvinna eller man.

Diskriminerings-grunden *kön* kan kopplas till formuleringar i samtliga läroplaner om jämställdhet mellan kvinnor och män, kravet på att skolan aktivt ska främja kvinnor och mäns lika rätt och möjligheter, samt att skolan har ett ansvar att motverka traditionella könsmonster (Lgr 11, Lgr 11grundsär). Eller ... att skolan aktivt ska främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter och att eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt (Lgy 11, Lgy 13 gymnasiesär)

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Begreppet kön består av flera olika delar. Biologiskt kön och juridiskt kön skyddas av diskrimineringsgrunden *kön*. I begreppet kön ingår även *könsidentitet och könsuttryck:* *Könsidentitet* är en persons självupplevda kön, det vill säga det kön du känner dig som (kvinna, intergender, ickebinär, man, transperson osv.).

Könsidentiteten behöver inte samstämma med det juridiska eller biologiska könet.

Könsuttryck beskriver hur en person uttrycker sitt kön genom attribut som socialt förknippas med könstillhörighet, till exempel kläder, kroppsspråk, frisyr, socialt beteende, röst etc. Skyddet som diskrimineringsgrunden ger är viktigt för personer som har en könsidentitet eller ett könsuttryck som ibland eller hela tiden skiljer sig från könsnormerna.

Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning.

Etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller liknande förhållanden. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. En person som bor i Sverige kan identifiera sig både som svensk och t.ex. kurd, syrian eller amerikan. Varje person har rätt att definiera sin egen etniska tillhörighet/tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning: religiösa åskådningar som t.ex. Kristendom, Islam och Hinduism. Annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med religiös åskådning som t.ex. ateism. Religionsfriheten är skyddat i både internationella konventioner och i svensk lag. Undervisningen ska, enligt skollagen, vara icke-konfessionell. En person behöver inte vara troende för att utsättas för diskriminering utifrån religion, det räcker att någon antar att hen är t.ex. kristen eller muslim och agerar utifrån det.

Funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Funktionsnedsättningar som t.ex. allergier, ADHD, dyslexi, hörsel- eller synnedsättning beskriver inte ett statiskt tillstånd, utan personens funktionsförmåga varierar beroende på situationen och den omgivande miljön. Funktionshinder är de hinder som finns i omgivningen och som gör det svårt för personer med funktionsnedsättning att fungera optimalt. Skolan är ansvarig för att såväl undervisning som fysiska platser är tillgängliga för elever med funktionsnedsättning.

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell. Det handlar om vem personen blir förälskad eller attraherad av. Diskrimineringsgrunden skyddar även mot diskriminering eller trakasserier som rör anhörigas sexuella läggning.

Ålder: hur många år du är. Diskrimineringsgrunden gäller alla åldrar. Oftast är det yngre och äldre som diskrimineras.

Bilaga 2 - Diskrimineringsgrunder med exempel

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtiolett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]

- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]

- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormer kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

Bilaga 3 - Dalskolans ordningsregler

Ordningsregler på Dalskolan

Vi på Dalskolan:

- Kommer i tid till lektionerna och har med oss rätt material.
- Bidrar till vår gemensamma arbetsro genom att visa hänsyn mot varandra och inte störa undervisningen.
- Har mobiltelefonen i sitt skåp under lektionstid.
- Använder ett vårdat språk och talar till varandra i normal samtalston, både i och utanför klassrummet.
- Går stillsamt i korridorerna och lämnar plats åt andra.
- Bidrar till vår gemensamma arbetsro genom att befinna oss i respektive arbetslag eller i cafeterian under raster.

Trygghet och trivsel

Vi på Dalskolan:

- Bryr oss om och respekterar varandra.
- Utsätter inte varandra för fysiska (ex skojbråk) eller verbala kränkningar.
- Är rädda om våra lokaler och vårt gemensamma material.
- Tar av oss våra ytterkläder och uteskor inomhus.

Extra rutiner pga Covid-19 (Tillägg till övriga ordningsregler på Dalskolan)

Eleverna ska:

- Vara utomhus när det inte är lektion, förutom vid regn.
- Hålla sig till sina "hemvist" och får bara röra sig runt i skolan vid lektioner i ex bild, NO.
- Undvika folksamling och försöka hålla ett avstånd till andra på minst en meter.
- Ta skor och ytterkläder till sina skåp. Skogräns finns vid alla ingångar. Inga ytterkläder inomhus.

Nya rutiner för matkön, matsal och mobiler/iPads

Matkö

- Våra elever köar som vanligt till handtvätt och matsservering, men nya golvmarkeringar finns på plats för att se till att de står i kö på ett ordnat sätt.

Möblering och rutiner i matsalen

- Det finns nu färre platser i matsalen och matgästerna sitter mer utspridda. Nya sittplatser finns istället utspritt runt om i skolan - utomhus, i cafeteria och i korridoren hos åk 9 och fylls upp i den ordning som nämnts. Korridoren hos åk 9 ska användas i sista hand.
- Man får endast sitta vid markerade platser.
- Eleverna får endast gå in en gång i matsalen och det är för att äta.
- Den enda ingång som får användas är den vid tvättställen.
- De elever som vill sitta ute och äta måste gå ut i strumplästen och utan ytterkläder.

Mobiler och iPads

- Mobiler och iPads är förbjudna att användas i samband med matsituationen.

Om en elev blir sjuk under skoldagen

Om en elev insjuknar under skoldagen ska eleven gå hem så snart som möjligt. Personalen kontaktar då elevens vårdnadshavare och bedömer om eleven kan gå hem själv eller bör vänta i ett enskilt rum tills vårdnadshavare anländer.